

GONIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja
Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7.
Telefon 2502. - P. K. O. Nr. 151.100.

300 M

BEZPARTYJNY DZIENNIK ILUSTROWANY

Prenumerata wynosi w Krakowie miesięcznie **Mk 8000**, z odnosz. do domu **Mk 9000**. Zamiejscowa **Mk 9000**. Zagranicą **Mk 13.000**.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy w zwykłych ogłoszeniach Mk 250. — Układ tabelaryczny Mk 50. — Drobne od wyrazu Mk 100 — Matrymonialne i korospondencja pryw. Mk 200. — Nadesłane Mk 600. — Komunikaty po kronice Mk 800. — Głosy publ. i dział ekonom. Mk 90. — Na 1. stronie Mk 12 0. — Ogłoszenia zagran. 50% drożej. Ogłoszenia w dniu świątecznym i niedziele o 25% drożej. Załączniki przysyła się wedle umowy. Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Admin. „Gonia Krakowskiego”. Komunikatów przesłanych Redakcji uwzględniać się nie będą.

Nr. 9. — Rok VI.

Kraków, sobota 3 lutego 1923 r.

Red. naczelny KRZYWY ANTONI

(Objaśnienie wewnątrz numeru).

Szalona kompromitacja naszego ministra spraw zagranicznych.

W najważniejszych sprawach polskich, minister spraw zagr. nie umie dać żadnych informacji. Nie jest przygotowany, jest zaskoczony — a nauczyciel daleko. Kontroler p. Skrzyńskiego. Kto ma wywierać wpływ na politykę zagraniczną — szef sztabu, czy Prezydent Państwa.

Warszawa. (Tel. od nasz. koresp.).

Minister spraw zagr. p. Skrzyński, ponownie się skompromitował. Przybył on dziś na posiedzenie senackiej Komisji spraw zagranicznych i na postawione mu pytania w sprawie obecnej sytuacji, dotyczącej Kłajpedy, Gdańska, oraz stosunków polsko-litewskich, nie umiał dać żadnych informacji. Tłómaczył się tem, że jest pytaniami zaskoczony(!) i nie jest do odpowiedzi przygotowany(!). Byle coś powiedzieć, powtórzył kilka ogólników o pokojowym stanowisku Rządu polskiego, zaufaniu do Ententy itd.

Podobnie popisał się min. Skrzyński i na Komisji spr. zagr. w Sejmie.

Mówią w kołach politycznych, że coraz więcej uciera się przekonanie, że jest on najbardziej niedołężnym ministrem spraw zagranicz-

nych, o niesłychanie powierzchownym i leniwym umyśle, jakiego Polska dotychczas posiadała, sam się jednakowoż uważa za polskiego Talleyranda.

Stał on ostatnio pod wpływem szefa sztabu generalnego p. Piłsudskiego, który właściwie nim kieruje, a mianowicie w ten sposób, że przeznaczył na oficera łącznikowego między szefem sztabu, a Ministerstwem spraw zagran. z bukareszteńskich kabaretów pułkownika Wieniawę-Długoszewskiego (czy tego, który wnosił urzędowy toast na „zdrowie” zmarłego króla?), który stałe pilnuje p. Skrzyńskiego i nie pozwala(!) mu nikogo z dyplomatów przyjmować, jeśli on przy tem nie asystuje. W ten sposób p. Piłsudski musi być o wszystkim poinformowany i może wywierać swój wpływ nadal.

Mała Ententa chce okupować Węgry.

Gv. Wiedeń. (AW.).

„Voce Republicane” donosi, że M. Ententa zażądała od Rady ambasadorów przyzwolenia na ewentualną okupację pewnych części Węgier, gdyby Węgry miały się ociągać ze spłatą odszkodowań. Natomiast „Neues Achteuhrblatt” stwierdza, na podstawie informacji z kół dyplomatycznych, że wiadomość ta jest bezpodstawną, i że wszelka interwencja wojskowa Czechosłowacji, Jugosłowacji lub Rumunii jest w tym wypadku wykluczona.

Próba ogłoszenia republiki nadreńskiej.

Gv. Wiedeń. (AW.).

„Neue Freie Presse” donosi z Duisburgu. W Düsseldorfie sądzą, że już w najbliższych dniach nastąpi próba ogłoszenia republiki nadreńskiej. Wszystkie proklamacje rzekomo są już przygotowane. Wiadomość ta skądinąd nie jest jednakowoż potwierdzoną.

Kerzysci Turcji z traktatu w Lozanie.

Leafield. (PAT).

Lord Curzon wręczając na plenarnem posiedzeniu konferencji w Lozanie projekt traktatu delegacji tureckiej, wygłosił dłuższą mowę, w której jasno scharakteryzował postępowanie sojuszników i ich metody, oraz szczegółowo omówił ważniejsze punkty traktatu, podkreślając wszystkie korzyści, jakie Turcja osiągnie przez jego podpisanie. Podkreślił on, specjalnie, że ani Turcy ani sojusznicy nie dopuszczają możliwości wznowienia kroków wojennych, które wszystkim mogą przynieść tylko szkodę. Curzon zaznaczył dalej, że nikt nie myśli pozbawić Turcji należytej ochrony, przy taczając jako dowód fakt tworzenia zdemilitaryzowanych pasów po obu stronach granicy tureckiej, przyznanie Turcji prawa utrzymania silnych oddziałów żandarmerji na wspomnianych terenach, demilitaryzacje wysp Tenedos, Lemnos, Imbros i Samotrake, na koniec fakt niezastosowania żadnych ograniczeń względem Turcji w sprawie poboru wojskowego na terytorjum Azji oraz zezwolenie na utrzymanie 22.000 żołnierzy w wschodniej Tracji. Traktat jest oparty na prawie i poszanowaniu zarówno żywotnych interesów Turcji jak i Grecji. Można powiedzieć śmiało, że Turcja otrzymała więcej niżeli inne kraje. Cały traktat w Sevres został uznany za nieważny. Turcja, w której szczerze pokojowe zamiary sojusznicy nie wątpią, winna zerwać z taktyką ciągłego przedłużania rokowań i zdecydować się na podpisanie traktatu. Bez pomocy Anglii i sprzymierzonych odbudowa Turcji jest niemożliwa, jak również wykluczony jest jej normalny rozwój. Awanturnicza polityka może doprowadzić Turcję do zguby.

Projekt pożyczki dla Austrii.

Komitet Ligi Narodów dla spraw Austrii po wysłuchaniu sprawozdania komisarza generalnego dra Zimmermanna o sytuacji Austrii pod koniec r. 1922., oraz oświadczenia kanclerza Seipła postanowił opracować projekt dotyczący pożyczki krótko i długoterminowej.

Francuzi zmuszają siłą Niemców do posłuszeństwa.

Rekwizycja samochodów. — Praca w kopalniach odbywa się normalnie. Ugodowe stanowisko Francji. — Inaczej postępowali Niemcy w r. 1870

Duisburg. (PAT).

Francuzi zarekwizowali wszystkie automobyle, celem przewozu żołnierzy i środków żywności do Zagłębia Ruhry.

Düsseldorf. (PAT).

Praca w kopalniach odbywa się normalnie. Wysoka Komisja międzysojusznicza w Nadrenji wydała z obszaru okupowanego 34 urzędników niemieckich za niestosowanie się do władz okupacyjnych.

Paryż. (AW.) Prezydent ministrów Poincaré miał podobno oświadczyć, że rząd francuski jest gotowy w razie gdyby Niemcy przedstawiły jakiś konkretny projekt załatwienia na

drodze pokojowej kwestji Zagłębia Ruhry, w rokowania z rządem niemieckim.

Władze okupacyjne, przedsięwzięły obecnie nowe środki przymusowe w Zagłębiu Ruhry, które oznaczają drugą fazę w zarządzeniach francuskich, gdyż dotychczas władze francuskie kierowały się wobec Niemców pewną łagodnością, obecnie zaś zmierzają jak najenergiczniej środkami złamać ich opór, gdyż cierpliwość francuska została już wyczerpaną. W pierwszym rzędzie chodzi tutaj Francuzom o przelamanie oporu urzędników niemieckich. W r. 1870, Niemcy jedynie przez 24 godzin ścierpieli bierny opór Francuzów, następnie zaś wystąpili z najostrejszymi represjami.

Ludendorff czeka cudu

a tymczasem wzywa do nienawiści i oporu przeciwko Francji. — Chytre lamenty Ludendorffa nie poróżnią Francji z Anglią i Ameryką.

W rozmowie z amerykańskim dziennikarzem w Monachium powiedział Ludendorff:

Jeżeli się nie wydarzy cud, wówczas będziemy widzieli Francuzów jeszcze za rok, a może jeszcze dłużej w Zagłębiu Ruhry. Nie mam nadziei na interwencję angielską, ani amerykańską. Cóż mogłyby uczynić Anglija albo Ameryka (1), aby przeszkodzić Francji w uzyskaniu hegemonji w Europie. Francja hegemonję tę już faktycznie zdobyła. Anglija nie odważy się (1) nigdy na wojnę przeciw Francji. Francuska flota powietrzna jest zbyt potężna. Francja również wcale się nie troszczy o zdanie Ameryki (1), gdzie także nikt o tem

nie myśli, aby ganić Francję za jej obecne stanowisko. Francja chce obecnie zebrać owoce swej polityki wojskowej, którą uprawiała od 200 lat. Jest pewnem, że Francja nie dopuści do interwencji Anglii i Ameryki (1). My Niemcy musimy liczyć się z rzeczywistością. Na całym świecie nie mamy przyjaciela, dlatego musimy pozostać jednomyślnymi i silnymi. Na Rosję nie możemy liczyć, albowiem w obecnej chwili jest Rosja wartością nieznaną i pozostać nią przynajmniej do maja. Z tej strony nie możemy liczyć na żadną akcję. Ludendorff zakończył wezwaniem do jednomyślności w nienawiści i oporze przeciwko Francji.

Interwencja ambasadorów w sprawie Kłajpedy.

Warszawa. (Tel. wł.).

Powstańcy Kłajpedy nie usłuchali Nadzwyczajnej Komisji Ententy w Kłajpedzie i odrzucili kategorycznie żądanie opuszczenia miasta. Żadne represje, któremi grozono, nie zostały do nich zastosowane. W mieście pełno wojsk powstańczych.

* * *

Paryż. (PAT.). Konferencja ambasadorów postanowiła zwrócić się do rządu litewskiego z wezwaniem podjęcia zarządzeń, mających na celu przywrócenie normalnej sytuacji w Kłajpedzie.

Z Kłajpedy donoszą: Prezydent nowego rządu Simonajtis wezwał do siebie przewodniczącego związku robotników transportowych i zaproponował mu objęcie stanowiska dyrektora krajowego. Przewodniczący Związku odpowiedział na tą propozycję odmownie, motywując to tem, że wszystkie związki zawodowe w Kłajpedzie odmówiły współpracy z nowym rządem. Kłajpedzie zaczyna zagrażać kryzys żywnościowy w najbliższej przyszłości. Zapasy zboża i mąki są na wyczerpaniu, dowozu niema. Przez źle strzeżoną granicę litewską wywozi się resztki żywności. Simonajtis zamierza wydać zarządzenia co do rekwizycji zboża u rolników.

W Egipcie może przyjść do rewolucyjnych rozruchów.

Powodem tego jest otwieranie grobów faraonów przez Anglików.

(1) Angielskie pisma donoszą z Kairu, iż część ludności egipskiej uważa akcję odgrzebani grobów królewskich, prowadzoną przez świat naukowy angielski za znieważanie grobów faraonów. Egipcjanie, którzy nie interesują się zupełnie naukową stroną sensacyjnych odkryć, poczynionych w grobowcu farao-

na Tut Amen Amena, motywują swój protest tem, że Europejczycy, kierujący pracami przy wykopaliskach uważają otwieranie grobów w swych krajach rodzimych za karygodny występ. Sfery rządowe w Egipcie obawiają się, że na tle całej tej sprawy może przyjść do poważnych zaburzeń i rewolty ludu egipskiego.

Prokurator chce pogawędzić z posłem Łańcuckim.

(PAT.). Prokurator przy sądzie okręgowym w Warszawie nadesłał do Sejmu list, w którym na mocy artykułu 2. ustawy z dnia 2 stycznia 1919 r. prosi o wyrażenie zgody sejmu na

wszczęć postępowania karnego przeciwko posłowi Stanisławowi Łańcuckiemu, a to na skutek listu otwartego, jaki dnia 17 listopada 1922 roku, wystosował do prezjuma Rady Ministrów.

Wstrzymanie wywozu nafty z Rumunii.

Warszawa. (Tel. wł.).

Z powodu gwałtownego braku nafty w kraju, rząd rumuński wydał zakaz wywozu ropy zagranicę.

Pytają o cudze fundusze, milczą o swoich.

Berlin.

Przywódca socjalistów Hermann Müller wystąpił w Reichstagu z protestem przeciwko „manewrom“ reakcji i zapytywał, skąd pochodzą olbrzymie fundusze, jakie ma do dyspozycji skrajna prawica.

Orgia zer...

Budżet sowiecki wynosi 2,000.000.000.000.000.

(1) Przed trzema miesiącami emisja banknotów rządu sowieckiego dosięgła astronomicznej ilości cyfry: kwadrylion rubli papierowych. Zawrotna ta cyfra podnosiła się w ciągu trzech miesięcy tak, że liczba papierków rublowych w Rosji dochodzi w tej chwili do dwu kwadrylionów rubli (2,000.000.000.000.000).

Nowa mordercza broń.

Osiągną Francuzi strzał na odległość 90 kilometrów.

Jak donoszą z Paryża, odlewnia dział w Ruelle (departament Charente) skończyła odlew działa, którego sama rura waży 90,000 kilogramów i mierzy 21 metrów długości. Razem zaś z ławetą i wózkami, na którym jest umieszczona, olbrzymia armata ważyć będzie 230 ton.

Pocisk nowego potwora wojennego waży 420 kilogramów i może być wyrzucany na odległość 90 km.

Wkrótce już działko to opuści warsztaty w Ruelle i przewiezione będzie do jednego z portów francuskich, gdzie ma służyć do oblatony wybrzeży.

Mimowoli ciśnie się na usta pytanie czy znajdzie się jaka armata na paskarzy. Zda się, że ten ktoby ją wynalazł otrzymałby mógł pomnik, jeżeli już nie całego świata, to przynajmniej Polski.

Z Sejmu śląskiego.

Katowice. (PAT.).

Na 32-gim posiedzeniu Sejmu śląskiego przyjęto w trzecim czytaniu wniosek komisji socjalnej w sprawie zmiany ustawy o ordynacji ubezpieczeniowej tej treści, że rentę inwalidzką mają otrzymywać odtąd inwalidzi, którzy ukończyli 60 rok, a nie, jak dawniej, 65. Następnie przystąpiono do omawiania regulaminu sejmowego. Regulamin przyjęto w brzmieniu komisji. Odrzucono poprawkę niemiecką żądającą, aby sprawozdania z komisji były pisane także w języku niemieckim, oraz aby marszałkiem mógł być także poseł pochodzenia nie-polskiego. Przystąpiono następnie do dalszej dyskusji generalnej nad projektem budżetowym. Przemawiał poseł Machaj, poczem preliminarz budżetowy odesłano do komisji budżetowej, celem opracowania go w pozycjach dochodowych i dochodowych na podstawie parytetu złota. Następnie przekazano komisji prawniczej wniosek w sprawie nabycia domu dla wojewódzkiego instytutu kredytowego, oraz odesłano do komisji budżetowej wniosek nagły w sprawie udzielenia kredytu 1 i pół miljaru dla centrali zakupów. Na tem posiedzenie zamknięto. Następnego posiedzenia będzie zwolane, gdy komisje dostarczą materiału.

Rokowania polsko-rosyjskie.

Rokowania polsko-rosyjskie w sprawie konwencji sanitarnej zostały już ukończone i w tych dniach konwencja ma być podpisana.

Konferencja małopolskich Izb handlowych.

Obrady nad projektem ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Wczoraj odbyła się w krakowskiej Izbie handlowej i przemysłowej pod przewodnictwem prez. Tadeusza Epsteina konferencja przedstawicieli małopolskich Izb przemysłowo-handlowych Polski Zachodniej przy udziale delegata Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, Górnictwa, Handlu i Finansów w Warszawie w sprawie zaopiniowania projektu ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Na konferencji uzgodniono postulaty w tym przedmiocie i uchwalono przedłożyć Ministerstwu Skarbu wspólną opinię reprezentowanych na zebraniu organizacji.

W szczególności postanowiono żądanie, aby w związku z wydać się mającą ustawą zniesiono dotychczasowy podatek od kapitałów i rent oraz opłaty stemplowe od umów kupna i sprzedaży ruchomości, od rachunków i poświadczeń odbioru.

Dalej uchwalono domagać się skasowania specjalnego podatku obrotowego od przedmiotów zbytku, ze względu na małą wydajność tego podatku i konieczność uniknięcia podwójnego opodatkowania oraz uchylenia podatku dochodowego, pobieranego od osób prawnych, zobowiązanych do publicznego składania rachunków.

Zasada, że niema obrotu bez sprzedaży i niema sprzedaży, gdy przymioty nabywcy i sprzedawcy łączą się w jednej osobie, musi być utrzymana, gdy idzie o sprzedaż hurtową wyrobów wyłącznie własnej produkcji za pośrednictwem własnych zakładów hurtowej sprzedaży. Sprzedaż taka nie może być objektem oddzielnego opodatkowania. Jest przytem rzeczą obojętną, czy sprzedaż hurtowa odbywa się bezpośrednio z zakładu przemysłowego, czy z innego zakładu oraz czy zakład ten znajduje się w tej samej miejscowości, czy też w innej.

Z uwagi, że producent jest tylko inkasentem podatku konsumcyjnego, nałożonego na przedmioty przez niego wytwarzane, jak podatek węglowy, naftowy, spirytusowy, podatek od zapalek i t. p. nie powinien jako taki ponosić podatku od tej części obrotu, jaka przypada na korzyść Państwa lub samorządu.

Przyjęto również zasadę, że przedsiębiorstwa państwowe i komunalne nie powinny korzystać z przywilejów podatkowych.

Prócz powyższych uwag ogólnych, uchwalono przedstawić Ministerstwu Skarbu cały szereg szczegółowych do poszczególnych artykułów ustawy.

Nie będzie braku cukru!

Na wywóz zostaje 8.000 wagonów.

(PAT.). Z 88 cukrowni czynnych w roku 1922 i 1923, należących do terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, czynnych obecnie jest 70. Przebieg obecnej kampanji jest pomyślny. Zabezpieczenie węgla, koksu i wapna jest dostateczne. Według przybliżonego rachunku na spóżytkie wewnętrzne potrzeba 240.000 ton, a na eksport pozostaje 80.000 ton.

Wykrycie nowych pokładów węgla.

We wsi Broniów, pow. Radomski, za Szydłowcem na gruncie Antoniego Rejka i Franciszka Jankowskiego przy kopaniu studni odnaleziono i wydobyto na głębokości 8 łokci od poziomu 6 cali węgla (pienwszy pokład) następnym pokład 18 cali rudy, dalej znów 6 cali węgla.

Być może wiadomość ta zainteresuje geologów i przemysłowców.

NADESŁANE.

WSTRZĄSAJĄCE SCENY ŚMIERCI

ujawniają się w całej pełni w utworze **MARJA ANTONINA** wyświetlanym dramatycznym w 7 aktach p. t. obecnie z wielkim powodzeniem w kinie „Wanda“. — Dreszcz zgrozy i oburzenia chwytła widownię — tem więcej, że sceny w tym dramacie oddane są przez najznakomitszych artystów świata. Najmłodsza córka **Marji Teresy** zaślubiona królowi Ludwikowi XVI., stawiona przed sądem i na śmierć skazana. Straszny wyrok wysłuchała mężnie i odważnie — dała głowę pod gilotynę 16-go października 1793 r.

Artystka **Diana Kerenne**, kreująca **Marję Antoninę**, jest wprost imponująca. 425

Wiceminister, który odbiera urząd- nikom ambulatorjum ażeby zdobyć dla siebie mieszkanie.

Warszawa. (Tel. od nasz. kor.)

Ambulatorjum dla urzędników państwowych przy ul. Długiej, z powodu ciasnoty pomieszczenia i niehygienicznych warunków, postarano się o lokal 5-pokojowy w gmachu towarzystwa „Rosja“, znajdującego się pod sekwestrem.

Zanim jednak Ambulatorjum przystąpiło do przeprowadzki, znajdujący się w stanie dymisji wiceminister Skarbu, Mikulecki, postarał się o otrzymanie tego lokalu. Wynikł stąd zatarg, który jest przedmiotem szeroki komentarzy, oczywiście bardzo nieprzychylnych, w sferach urzędniczych stolicy.

Gen. Sikorski prosi kard. Dalbora o zwolanie konferencji biskupów.

Warszawa (AW.)

Premjer Sikorski wystosował pismo do Prymasa Dalbora z propozycją zwolania konferencji najwyższych dostojników Kościoła w Polsce celem omówienia ostatecznego uregulowania stosunku państwa i jego władz do Kościoła, oraz uzgodnienia tych stosunków z pewnymi punktami konstytucji.

Niemcy gdańscy robią awantury, a Askenazy musi przeproszać.

Paryż. 31. I. PAT. Rada Ligi Narodów omawiała skargę rządu francuskiego w związku z zachowaniem się policji gdańskiej podczas znanych zajęć z francuskimi marynarzami. Prezydent Salm oświadczył, że senat gdański dotychczas wszelkich starań celem podniesienia sprawności policji. Prof. Askenazy jako reprezentant spraw zagranicznych wielkiego miasta Gdańska, wyraził żal z powodu wspomnianego zajęcia i zarazem podniósł umiarkowanie rządu francuskiego, ujawnione przy tej sposobności. Viviani oświadczył, że incydent został zlikwidowany.

Askenazy na audjencji u prez. Milleranda.

Paryż. (PAT.).

Prezydent Rzeczypospolitej Millerand przyjął wczoraj na audjencji posła Rzeczypospolitej Polskiej przy Lidze Narodów Askenazego.

Prawo publiczności gimnazjów prywatnych w Małopolsce.

Na terenie Małopolski otrzymały świeżo prawo publiczności następujące prywatne gimnazja: w Strzyżowie, Nisku, Stryju (żeńskie), Drohobyczu (ż.), Borysławiu, (Drohobyczu (II. ż.), Stryju (Nazaretanek), Kolbuszowej, Kołomyi (Urszulanek), Dobromiłu, Jawonowie (ruskie) i Stanisławowie (ż. ruskie).

Skąd płynie złoto na strajki.

(PAT.). Centralna Rada Związków zawodowych w Moskwie postanowiła wysłać 100 tysięcy rubli złotych od rosyjskich robotników nad Donem na pomoc dla robotników Zagłębia Ruhry.

Z Polski.

ZMIANY NA WYŻSZYCH STANOWISKACH WOJSKOWYCH. (Pat.) Dotychczasowy szef oddziału III. naukowo szkolnego, pułkownik sztabu gen. Marjan Kukiel ustępuje z zajmowanego stanowiska, udając się na kurs dla wyższych dowódców przy wyższej szkole wojennej. Funkcje szefa oddziału III objął zastępczo podpułk. sztabu gen. Franciszek Wład.

Na stanowisko zastępcy dowódcy okręgu korpusnego warszawskiego został powołany gen. Pogorzelski, dotychczasowy dowódca częstochowskiej dywizji piechoty. Dowódcą garnizonu w Częstochowie został mianowany pułk. Procbaska, były szef sztabu armji gen. Szeptyckiego.

LISTY DO ROSJI SOWIECKIEJ. Poselstwo ukraińskie w Warszawie rozpoczęło przyjmowanie listów do wszystkich miejscowości Rosji sowieckiej, nawet na Dalekim Wschodzie. Za list zwyyczajny pobierana jest opłata 1.000 Mk., za list polecony 2.225 Mk.

DELEGACJA RZEŹNIKÓW LWOWSKICH W WARSZAWIE.

Do Warszawy przybyła delegacja rzeźników lwowskich w celu wręczenia p. prezydentowi ministrów Sikorskiemu memorjału w sprawie drożyzny mięsa. Memorjał stwierdza nadmiernie niedostatecznie uzasadnione żądania procentów, zmierzające do codziennego podwyższenia ceny bydła oraz dalsze trwanie masowego nielegalnego wywozu z kraju, już dostatecznie ogołoconego, z bydła rogatego i nierogatego.

Autorzy memorjału zgłaszają w nim cały szereg postulatów, a więc ścisłego zamknięcia granic, surowych kar względem wywożących żywność z kraju i t. d.

POLSCY LEKKOATLECI WYJEZDZAJĄ NA TRENING ZA GRANICĘ szybkobiegacz Jan Baran do Albershot (Anglja), oprócz niego Jacewion (A. Z.) do Estonji.

CECHY NA G. ŚLĄSKU. Według najnowszej statystyki śląskiej Izby rzemieślniczej liczba cechów rzemieślniczych w polskiej części Górnego Śląska jest następująca: krawcy 14, szewcy 18, piekarze 11, rzeźnicy 17, ślusarze, kowale i blacharze 10, siodlarze i tapiczerzy 2, zegarmistrze 1, kowale i kołodzieje 1, blachtrze 1, kominarze 1, dekarze 1, rzemieślnicy budowlani 1, garncarze i zdunowie 1, fabrykanci kiszek 1, stolarze 8, kołodziejowie 1, bednarze 2, golibrodo- wie 3 i w Koszęcinie wspólny cech wszystkich rzemieślników.

ARESZTOWANIE SPRAWCÓW 60-MILJONO- WEJ KRADZIEŻY.

W ręce policji lwowskiej wpadli wczoraj sprawcy olbrzymiej,

bo 60-miljonowej kradzieży,

dokonanej niedawno w Warszawie na szkodę państwa St. Kulików. Sprawcami tej kradzieży są: guwernantka państwa Kulików Franciszka Gaskoń i jej kochanek b. inżynier kapitan ros. armji i zdemobilizowany porucznik WP. Wacław Suminiecki. Kochankowie ograbili doszczętnie państwa Kulików z kosztowności, oraz innych wartościowych rzeczy, poczem umknęli do Lwowa i tu prawie wszystko spieniężyli za bezcen. Guwernantka udawała we Lwowie żonę aresztowanego kapitana i nosiła na palcu obrączkę. Badanie lekarskie, któremu ją wczoraj poddano wykazało, że jest ciężko wenerycznie chora. Przesłuchiwany Suminiecki okazał skruczę i

plączać przyznał się do winy.

Śledztwo trwa dalej, przyczem równocześnie policja zajmuje się odbieraniem od paserów spuszczanych im kosztowności.

Po procesie świętojurskim.

Lwów, 28 stycznia.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Rozdział IV. Sądownictwo. Artykuł 83: Do orzekania o zbrodniach, zagrożonych ciężkimi karami i o przestępstwach politycznych, będą powołane sądy przysięgłych. Czyny, podlegające sądom przysięgłych, organizację tych sądów i tok postępowania określa szczegółowe usta-

Sądy przysięgłych istnieją w Małopolsce jeszcze z czasów austriackich. Każdy obywatel państwa czytać i pisać umiejący, oraz opłacający 10 koron rocznie podatku państwowego jest obowiązany na wypadek wylosowania spełniać obowiązki sędziego przysięgłego. Sędziowie przysięgli — na podstawie prawa austriackiego — osadzają sprawy, zagrożone karą śmierci lub najmniej 10-letniego więzienia, a pozatem zbrodnie polityczne i dukiem popełnione przestępstwa.

Sądy obywatelskie — to dorobek kultury i demokratyzacji narodu, a zarazem świadectwo, czy i w jakim stopniu społeczeństwo jest świadome prawa, a przez to zdolne do bezstronnego wymiaru sprawiedliwości. Gdy jednak z werdyktów sędziów przysięgłych jest widoczne, że stosowanie przez nich prawa nie zawsze idzie w parze z intencją tych, którzy ich do wykonywania tego obowiązku drogą ustawy powołali, obywatelskie sądownictwo traci na swem znaczeniu, a wymiar sprawiedliwości sprowadza do tak nieoczekiwanych wyników, że należałoby się poważnie zastanowić, w jakich rozmiarach instytucja ta, konstytucją Rzeczypospolitej przewidziana, winna być utrzymana.

Prawdzie należy prosto w oczy spojrzeć! Zaczniemy od sposobu tworzenia ławy przysięgłych. A więc w miastach magistraty, a na prowincji starostwa sporządzają spisy osób, które są obowiązane do wykonywania obowiązku sędziego przysięgłego, o ile który z nich nie ukończył 60 lat życia, poczem spisy te dostają się do właściwego Trybunału, który z przedstawionych osób losuje do każdej kadencji zwyczajnej, a w razie potrzeby i do kadencji nadzwyczajnej — po 36-ciu sędziów przysięgłych i 9-ciu zastępców. Z 36 Trybunał wybiera losiem 12 sędziów, którzy mają dana sprawę osądzać. Zarówno jednak prokuratorja, jak i obrona mają prawo wykluczyć po 12 osób, o ile wszyscy 36 zgłoszą się tak, że wylosowani są ci, przeciw którym obie strony nie wypowiedzą swego weta.

Nie było jednak takiego wypadku, by wszyscy obowiązani zgłosili się. I tu główna ujemna strona tego sądownictwa. Już bowiem z końcem roku, gdy władze administracyjne układają listę przysięgłych, zgłaszają się interesowani i różnemi sposobami starają się, by ich nie pomieszono na liście. W ten sposób znaczna część obowiązanych, może najbardziej ukwalifikowanych umysłowo, uchyla się od obowiązku.

Gdy już 36 sędziów i 9 zastępców do pewnej kadencji wylosowano, wielu z nich z najrzadszych powodów stara się u prezesa sądu o stały urlop, lub przedkładając świadectwo lekarskie uwalnia się od obowiązków sędziego. Inni natomiast, dla których grzywna 10—20 tysięcy marek nie przedstawia większej wartości, ignorują powołanie i nie zgłaszają się do rozpraw. Reszta powołanych w liczbie 20—25 prawie bez wyjątku zgłasza się przed każdą rozprawą bądź u prokuratora, bądź u obrońcy, i różne podając przyczyny, prosi o wykluczenie ich od rozprawy.

Zostają zatem ci, którzy nie mają wpływu u władz administracyjnych, nie mogą ubiegać się o urlop lub wystarczyć o świadectwo lekarskie, a w końcu ci, którzy nie mają odwagi prosić prokuratora o uchylenie ich przy losowaniu. Są głównie między nimi mieszkańcy siedziby Trybunału, ile że kandydaci z prowincji z powodu kosztów podróży i polityki w mieście albo nie przyjeżdżają, albo ich rzadko los trafia, bo koszt z ich sądownictwem połączone musi fundusz sądowy zwracać.

Kto więc wchodzi w skład ławy sędziów przysięgłych miejskich? — kupiec, rzemieślnik, adwokat, lekarz, urzędnik samorządu... Cztery pierwsze kategorie w interesie swego zawodu za wszelką cenę unikają losu. Pozostają urzędnicy, drobni przemysłowcy i kupcy, w znacznej liczbie żydzi. Oni to wykonują to najwyższe, najodpowiedzialniejsze i najsurowsze sądownictwo!

Nie bez znaczenia jest jakość ławy przysięgłych pod względem ich przynależności narodowej i wyznaniowej, gdy przedmiotem sądów przysięgłych na terenie Małopolski są przeważnie procesy polityczne lub przynajmniej o politycznym podkładzie. Wojna ukraińsko-polska, następnie bolszewicko-polska, w końcu ruchy konspiracyjne ukraińców i komunistów — to prawie wyłącznie tło procesów ostatnich czasów! Nic dziwnego, że na oskarżonego o zdradę stanu ukraińca bądź komunistę inaczej będzie patrzył sędzia Polak, a inaczej Żyd, Rusin, czy Niemiec. Tu przecież ludźmi się nie można, bo przecież nikt z przekonania swych tajemnic nie robi.

W procesie komunistów t. zw. świętojurskim jeden z obrońców, apoteozując dążenia komunistyczne, wyraził się:

— Przecież komuniści nie więcej nie zrobili, jak Polacy, gdy śpiewali: „ojczyznę, wolność raz nam wrócić Panie“...

Takie słowa padają w polskim sądzie. W b. Kongresówce i Poznańskim winni odsiadują karę, a w Małopolsce tacy sami winowajcy chodzą wolno. Niema zatem w państwie jednolitego wymiaru sprawiedliwości, niema jednolitego stosowania prawa i jego surowości. Gdyby przewidziana Konstytucją Rzeczypospo-

litej organizacja sądów przysięgłych i tok ich postępowania miały naśladować instytucję sędziów przysięgłych według austriackiego schematu prawnego, jaka stąd byłaby dla Państwa korzyść? Laik, a nie rutynowany prawnik ulega terrorowi strachu na myśl, że pierwszorzędną dla Państwa domową sprawą, decydującą wprost o bezpieczeństwie ustroju państwowego miałyby być rzucone na przypadek losu zależnie od tego, kto siedzi na kurulnych ławach sędziów przysięgłych.

Często zdarzają się procesy, które flością oskarżonych, materiałem dowodowym, jakością czynu i prawną jego kwalifikacją natrafiają na znaczne trudności, które może pokonać, jeśli nie fachowa, to przynajmniej wrodzona inteligencja. Przymiot ten często nie jest mianownikiem ławy przysięgłych i nie można się dziwić, że przy wymiarze sprawiedliwości sędzia przysięgły kieruje się wszystkimi zacnymi uczuciami, tylko nie rozpoznaniem istoty prawa.

Jeśli więc sądy przysięgłych, zastrzeżone Konstytucją Rzeczypospolitej, mają pozostać, to niech z pod ich kompetencji usuną się sprawy polityczne, a od sędziego przysięgłego niech się żąda pewnej kwalifikacji umysłowej, pewnego wykształcenia, któreby mu ułatwiło z przebiegu rozprawy poznać prawdę, ocenić wiarygodność świadka czy oskarżonego, zrozumieć wywody stron procesowych i wyrobić sobie zdanie, oparte na prawdzie, słuszności i prawie. Inaczej sprawiedliwość zawsze będzie chwiać, a Państwo będzie narażone na powierzenie najdonioślejszych spraw z bytem swym związanych w ręce — ślepym wskazane losom.

T. Opioła.

Główny urząd przywozu i wywozu.

Pogłoski o likwidacji są błędne.

W związku z krążącymi uporzyciwie i zanotowaniami w ostatnich dniach w prasie pogłoskami o mającej nastąpić w dniach najbliższych likwidacji głównego urzędu przywozu i wywozu, dowiadujemy się, że ustawa, traktująca o uregulowaniu obrotu towarowego z zagranicą została w r. z. wniesiona do sejmu, dotychczas jednak nie została ona rozpatrzona. Obecnie w sferach rządowych panuje po-

gład, że indywidualne pozwolenia na wywóz powinny być skasowane, jako dające powód do licznych nadużyć.

Polityka wywozowa będzie regulowana za pomocą cel, które powinny być dość elastyczne. Jednakże projekty odnośne są jeszcze dość dalekie od urzeczywistnienia. Zniesienie głównego urzędu przywozu w najbliższej przyszłości nie jest projektowane.

Straszna katastrofa w kopalni węgla na Górnym Śląsku.

Bytom.

W kopalni „Heinitz“ w niem. części Górnego Śląska wydarzyła się wczoraj rano straszna katastrofa, spowodowana wybuchem miazgi węglowej. W kopalni znajdowało się wówczas 800 górników z rannych szychty. Do wieczora wydobyto z kopalni 350 osób, z czego 75 uduszonych, 100 zaś ciężko chorych, wobec których zastosowano natychmiast sztuczne oddychanie. W kopalni przebywa jeszcze około 250 górników, których większa część, jak sądzą znawcy, jest już nieżywa. Oddział ratunkowy z maskami i ze zbiornikami tlenu zdołał się przebić przez siedlisko pożaru i dotrzeć do niektórych robotników. Kopalnia znajduje się pod samym Bytomiem po stronie niemieckiej. Pracują w niej jednakże przeważnie górnicy Polacy z okolic Bytomia, a także z polskiej części Górnego Śląska.

Dookoła kopalni utworzyła policja i straż pożarna silny kordon. Przed kordonom dzieją się rzeczy przerażające. Na znak żaloby wstrzy-

mano przedstawienie teatralne w Bytomiu oraz zabroniono wogóle widowisk.

ZNANY „GRÓB GÓRNIKÓW“.

Do godziny 6 wieczorem zdołano wydobyć z kopalni Heinitz około 200 górników. Stwierdzono, że w kopalni znajduje się jeszcze 600 ludzi, w liczbie wydobytych znajduje się 35 zabitych górników, 80 osób odwieziono do szpitala. Wybuch zdarzył się w szybie Ronfilda w głębokości 540 metrów. Kopalnia ta należy do najdawniejszych właścicieli kopalni na Górnym Śląsku spadkobierców Gischego i znana jest jako t. zw. grób górników z powodu często zdarzających się tam eksplozji. (PAT).

Heinitz.

Prace ratunkowe na kopalni Heinitz trwają dalej. Wczoraj o godz. 11 w nocy wydobyto zwłoki 60 osób. Jeszcze 300 osób znajduje się w podziemiach i niema nadziei wydobyć ich żywymi. Pożar już zlokalizowano.

Polscy strażnicy celni mieszkają u przemytników.

Jest to niesłychana rzecz!

Ministerjum skarbu wyasygnowało w końcu r. z. 1 miliard Mk. na budowę domków dla straży celnej.

Okazało się jednak, że samo wyasygnowanie pieniędzy nie rozstrzyga sprawy: grunt pod budowę ma prawo kupić tylko ministerjum rolnictwa i dóbr państwowych, a budowę pro-

wadzić może tylko ministerjum robót publicznych. Zanim te 3 ministerja dojdą do porozumienia, dużo wody w Wiśle upłynie.

A tymczasem strażnicy celni mieszkają we wsiach pogranicznych u przemytników.

Ze nie wpływa to na nich umoralniająco — to pewna.

Europa środkowa zasypana fałszywymi znaczkami pocztowymi.

Fałszerstwa sięgają ponad pół miljarda.

19-letni chłopak kpił z tysiąca ludzi.

Zbieranie znaczków pocztowych stało się w czasach dzisiejszych namiętnością bardzo populadną, dla której tysiące osób poświęca olbrzymie sumy. Z tej namiętności postanowił młody, sprytny chłopak wykuć pieniądze dla swoich przyjemności.

Interesująca sprawa przedstawia się dość niezwykle.

Już przed kilkoma miesiącami policja m. Lipska, a potem Berlina otrzymały kilkanaście skarg na jakiegoś człowieka, który umiał wprowadzić w błąd kilkadziesiąt handlarzy doświadczonych, trudniących się zawodowo handlem marek tak, że ci ponieśli stratę, przekraczającą 100 milionów marek niemieckich. Oto młody człowiek sprzedawał kupcom znaczki bolszewickie, armeńskie, lotewskie, republiki Batum i Aserbejdżystanu.

W ostatnich dniach weszło kilkanaście podobnych skarg do policji wiedeńskiej. Rozpoczęto śledztwo — sprawa była niezwykle utrudniona, gdyż oszust był niebywale sprytny i wyrafinowany. Raz pojawiał się w Niemczech, drugim razem widziano go na Węgrzech, potem znowu w Austrii. Wszędzie chwycił naiwnych na rzadkie okazy znaczków listowych, a to polowanie na naiwnych udawało się mło-

dzieńcowi dzięki temu tak długo, że fałszyfikaty były zdumiewająco dobrze preparowane. Ponadto Niemcy nie umieli czytać po rosyjsku, więc ewentualne nawet błędy w nadruku ujęć mogły ich uwadze.

Śledztwo policyjne było wielce utrudnione i trwało dość długo.

Tymczasem na rynku markowym zaczęły pojawiać się fałszyfikaty pełne fantazji marek arabskich, armeńskich i t. p. fałszyfikaty sliczne i sprytnie. Policja denerwowała się do ostateczności obławą ciągłą bezskuteczną, aż wreszcie przedwczoraj udało się jej przy pomocy podstępного planu przychwycić niejakiego

Siergjusza Fertiga, 19-letniego młodzieńca, obywatela rosyjskiego. Z zeznań aresztowanego wynikało jasno, że jest on rzeczywiście poszukiwanym fałszerzem. Przy tej sposobności znaleziono u młodzieńca kluczyczek od skrytki bankowej. Skoro władze policyjne skrytkę otwały znalazły w niej moc fałszywych pieczęci. Po zmuszonym naciskaniu wyznał Fertig, że ma jeszcze dwie inne skrytki, a w tych znaleziono ogółem 27 fałszywych pieczęci. Ponadto znaleziono w jednej ze skrytek aż 24 kg. gotowych do ekspedycji znaczków rosyjskich. Fertig zeznał, że stał na usługach specjalnego konsorcjum fałszerzy, które przebywa w Konstantynopolu.

Wedle zeznań Fertiga zdołał on w ciągu roku puścić w obieg przeszło 300 milionów znaczków, jeden tylko np. z kupców wiedeńskich zakupił u niego 10 milionów sztuk.

Sprawa budzi niezwykle zainteresowanie ze względu na kroki przedsięwzięte w Konstantynopolu przeciwko kiubowi fałszerzy. — O wynikach śledztwa oczywiście nie omieszkamy donieść naszym czytelnikom.

Wykrycie olbrzymich nadużyć w Wydziale budownictwa w Łodzi.

Ławnik Arndt i poseł radny Helman postawieni w stanie oskarżenia.

Od pewnego czasu krążyły po mieście pogłoski o tajemniczym znikaniu znacznych zapasów cegieł, smoły i cementu, przeznaczonych na budowę miejskich szkół powszechnych w Łodzi. Sprawą tą zainteresowały się władze magistrackie i wspólnie z przewodniczącym komisji budowy szkół miejskich p. Remiszewskim wdrożyły śledztwo. Wyniki dochodzeń ujawniły według raportu, złożonego przez specjalnie powołaną komisję śledczą, milionowe straty, jakie poniosło miasto na skutek nieprawidłowo dokonywanych transakcji przez ławnika Wydz. budowlanego Leopolda Arndta z frakcji

niemieckiej oraz posła na Sejm i radnego Helmana.

Nadużycia polegały na tem, że ławnik Arndt sprzedał 1 milion 61 tysięcy cegieł radnemu Helmanowi po 12 tysięcy mk. za 1000 sztuk wtedy, kiedy cegła ta kosztowała 40, 50, 80 i wreszcie 100.000 za 1000 sztuk. Mniej więcej podobne lukratywne transakcje dokonywane były przez 2-ch pomysłowych współników z transportami smoły i cementu.

Zauważyć należy, iż nadużycia powyższe piętnował od dłuższego czasu „Kurjer Łódzki”, jednakowoż nie wywoływało to reakcji.

Miljonowe defraudacje w łódzkiej Kasie chorych.

Dwaj urzędnicy fałszują kwity i podnoszą 10 milj. mk. — Pomysłowi oszuści zdołali zbiec.

W tych dniach Zarząd Kasy Chorych w Łodzi wpadł na trop nadużyć systematycznie dokonywanych przez 2-ch urzędników 1-go ambulatorjum Kasy Chorych. Za pomocą sfałszowanych kwitów podnosili nieprawidłowo zapomogi za sfabrykowane przez siebie „martwe dusze”, przez długi czas zręcznie dokonywane manipulacje udawały się obu pomysło-

wym oszustom. Wreszcie przypadkowo wykryto te nadużycia, które przekroczyły sumę 10 milionów Mk.

Zauważyć należy, że Kasa Chorych w Łodzi znajduje się podobnie jak niemal wszystkie tego rodzaju instytucje w Polsce, w rękach socjalistów. Taka więc gospodarka świadczy, bardzo ujemnie o socjalistach.

Kto ma prawo do tytułu inżyniera?

Dziennik urzędowy Min. W. R. i O. P. nr. 82 (101) zawiera ustawę z 21 września w sprawie tytułu inżyniera. Mocą tej ustawy tytuł inżyniera zastrzeżony jest w Polsce dla absolwentów szkół akademickich, o ile ktoś nie uzyskał go uprzednio w innej kategorii szkół na mocy odmiennego ustawodawstwa rządów zaborczych. Rady wydziałów technicznych w szkołach akademickich mogą wyjątkowo nadawać ten tytuł osobom, które ukończyły średnią techniczną szkołę zawodową. Tytuł inżyniera jest prawnie chroniony, a za bezprawne używanie go (nawet w życiu prywatnym) grozi grzywna do 500.000 Mk.

Wyższa szkoła handlu zagranicznego

Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie otrzymała zezwolenie na założenie Wyższej szkoły handlu zagranicznego na wzór wiedeńskiej Export-Akademii.

Ładują armatę do strzału w paskarzy.

Instytucje samorządowe i kooperatywy walczyć będą przy pomocy wielkich kapitałów i dużych zapasów towarów.

Warszawa. (AW).

Wedle informacji spodziewać się należy, że komisariat do walki z drożyzną rozpocznie urzędowanie w przyszłym tygodniu. Premier ustalił już w najbliższych dniach kompetencje komisarza z zakresu jego władzy. Początkowo organizacja zwalczająca drożyznę, oprze się na szerokich podstawach społecznych, przy czym wciągnięte będą do walki instytucje samorządowe zwalczające drożyznę, oraz kooperatywy. Organizacja połączy wszystkie te

instytucje w jedną całość, która operując wielkimi kapitałami i dużymi zapasami towarów, będzie mogła stopniowo obniżać ceny.

W dniu 28 i 29 stycznia obradowali przedstawiciele wszystkich organizacji zawodowych pracowników państwowych w sprawie projektu nowej ustawy o paskarstwie. Na zjeździe reprezentowane były 24 związki zawodowe. Po naradach uchwalono poprawki do całego projektu, które postanowiono solidarnie przedstawić Rządowi.

Kłopoty z nazwami miejscowości.

Warszawa, w lutym.

Na terenie Rzeczypospolitej istnieje szereg miejscowości, mających jednakowe nazwy, wskutek czego zdarza się często, że korespondencje urzędowe, przeznaczone dla władz w jednej miejscowości, kierowane są mylnie do innej, zwłaszcza tam, gdzie chodzi o miejscowości większe, będące siedzibą większej ilości władz państwowych i samorządowych.

W celu uniknięcia tego rodzaju omyłek, które wpływają ujemnie na prawidłowy tok urzędowania i opóźniają załatwienie spraw, jak się dowiadujemy, władze miarodajne wydały zarządzenie, aby w korespondencjach urzędowych dodawano zawsze nazwę właściwego województwa.

Pożar dworca w Medjolanie.

Jak donoszą dzienniki włoskie dworzec w Medjolanie spłonął. Przyczyna pożaru dotychczas niewyjaśniona.

Długoterminowy, tani kredyt budowlany.

Warszawa (AW.)

Sfery skarbowe noszą się z projektem wypuszczenia pożyczki budowlanej w formie tzw.

obligacjach złotych, gwarantujących długoterminowy a tani kredyt przy równoczesnym zabezpieczeniu skarbu państwa przed stratami

Fregoli, tajemniczy grenadyer.

Największy oszust świata. — „Występy“ w bankach i u jubilerów. — Naciągacz łatwowiernych kobiet. — Niedoszłe małżeństwa. — Służba szpiegowska w armiach. — Nagroda za głowę oszusta.

(1.) Mimo poszukiwań, czynionych przez policję całego świata,

nie udało się dotąd przychwycić jednego z największych chyba oszustów, jacy kiedykolwiek istnieli: Piotra Franciszka Bayeur, zwanego się również Karolem Godron lub Pawłem Martin.

Indywidualność to liczące przeszło 40 lat, zwane jest popularnie w Belgji „Tajemniczym Grenadjerem“, we Francji zaś Fregoli. Służył on podczas wojny w armiach rozmaitych wojujących państw: w Belgji, Anglii, we Włoszech, w Niemczech i stosownie do ceny, którą mu ofiarowywano

pełnił służbę szpiegowską tak dla armji, w której służył, jak i dla państw wrogich.

Trudno naprawdę zliczyć wszystkie oszustwa, które popełnił na szkodę wielkich jubilerów, przemysłowców i handlowców, jakoteż różnych łatwowiernych kobiet, którym przyrzekał małżeństwo.

Głównem jego zajęciem w Paryżu było wyłudzenie od poważnych instytucji finansowych książeczek czekowych, przy pomocy których miał prowadzić interesa na korzyść owych instytucji. W ten sposób wyciągnął od przemysłowców paryskich z górą sto tysięcy franków i tyle go widziano.

W tych samych warunkach „naciągnął“ jubilerów paryskich na jakieś 50 tysięcy franków.

Ostatnio zapoznał się oszust z pewną handlarzką win, wdową wojenną, z którą przyrzekł solennie ożenić się. Kiedy wszystkie formalności zostały już załatwione u notariusza, Bareus zniknął z 50.000 franków

posagu, wręczonego mu przez narzeczoną.

Niejednokrotnie sprytny oszust wyprowa-

dził w pole policję. Kiedy w czasie wojny np. aresztowany był we Francji pod zarzutem szpiegostwa, przezywano go pogardliwie „boche“ („boszem“). Protestował przeciw temu energicznie, oświadczając, że jest przyjacielem Francji. Dla braku dowodów winy musiano go wypuścić na wolność. Wkrótce potem członek

rady wojennej, która go poprzednio aresztowała, jakoteż dozorca więzienia, w którym przebywał, otrzymali jego fotografie

w mundurze podoficera niemieckiego z następującą cyniczną dedykacją: „Nie myliście się, nazywając mnie „boszem“; walczę w tej chwili przeciwko Francji, jutro walczyć może będę znowu przeciwko Niemcom!“

Oszustwa popełnione przez „tajemniczego grenadjera“ w Belgji liczą się w setki. Jego kraj rodzinny niejednokrotnie wyznaczał

wysokie nagrody za jego schwytanie, uważając go za najniebezpieczniejszego oszusta, jakiego wogóle nosiła ziemia.

Raczej śmierć, niż hańba!

Tragedja włoskiej hrabiny. — Karjera artystyczna. — Podłe propozycje „złotej młodzieży“. — Burzliwy spektakl. — Samobójstwo w hotelu.

(1.) Pisma włoskie donoszą o tragicznym losie hrabiny włoskiej di San Fiore, z Padwy, która nie żyjąc z mężem, a zmaszowana wychowywać troje dzieci, postanowiła zarabiać na życie jako

śpiewaczka w café-concert.

Przed paru dniami znaleziono jej zwłoki w skromnym hotelu florenckim; popełniła samobójstwo wskutek banalnej napozór, a w gruncie rzeczy ohydnej i tragicznej historii: Oto grupa wesółych lowelasów miejscowych postawiła jej następującą alternatywę: albo będzie wraz z nimi oddawać się

hulaszczemu życiu

i zażądała wszystkie ich fantazje, albo będzie wygwizdana na każdym przedstawieniu.

Nieszczęśliwa kobieta zbuntowała się przeciw takiej podłości i odmówiła stanowczo żądaniom florenckich bon-viveurów. Tego samego wieczora na przedstawieniu w café-concert rozległo się w czasie śpiewu nieszczęśliwej szalone gwizdanie; sygnał do „bojkotu“ padł z łoża, zajętej przez „złotą młodzież“. Hrabina di San-Fiore wróciwszy do hotelu zażyła silną dawkę weronału w celu samobójczym.

Statek śmierci w Atenach.

„Matin“ donosi, że w tych dniach do portu Aten, Piereus przybył z Azji mniejszej statek z uchodźcami greckimi, ratującymi się przed rzeżniami Turków. Na statku było 1500 pasażerów, chorych na tyfus, ospę lub cholere. —

W drodze zmarło 45 osób i trupy ich wrzucono do morza. Przy wylądowaniu umarło już w Piraeusie 25 osób. Ciała ich kazano spalić. Przyczynę tego statku śmierci wywarło ciężkie wrazenie w stolicy Grecji.

Trójka mocarna.

(Powieść)

Niepokój kochającego serca. — Straszliwe podejrzenie.

— Oczekuję od pana wiadomości do trzech godzin. Prasa nasza musi zaprzestać ataków na Anglię aż do dalszych rozporządzeń. Niech pan się stara wszelkimi sposobami pojąć wywalacze. Niech pan unika nieporozumień z innymi państwami Europy. Nie chcemy przeciwnikowi przysparzać sojuszników.

Ukryty wśród gęstych drzew, spowity bluszczem, stał przy Johnson Street w Trentonie domek, który zamieszkiwała Mrs. Harte z córką. Z łatwością można było tu zapomnieć o bliskości wielkich państwowych fabryk. Wszystkie domki na tej ulicy, czerwone, z palonej cegły, leżały w otoczeniu obszernych ogrodów. Sama ulica była od hałaśliwych i zgiełkliwych fabryk oddalona o przeszło dziesięć minut drogi. Johnson Street leżała po drugiej stronie miejscowości i wychodziła wprost do liściastego lasu okalającego miasteczko od strony północno-zachodniej.

Mrs. Harte była wdową. Mąż jej zginął tragiczną śmiercią na posterunku inżyniera państwowych zakładów fabrycznych. Pękła mianowicie rura parowa i napełniła gabinet jego przegrzaną parą. Fryderyk Harte po wypadku wrócił spokojnie do domu i w sposób przystępny przygotował żonę na swoją śmierć. Sądziła, że bredzi w gorączce. Z przestrachem poskoczyła ku niemu i schwyliła go za rękę. Z przerażeniem poczuła jak mięso z palców zesuwało się z kości i martwe, miękkie, wygotowane przegrzaną parą, pozostawało w jej rękach.

— To już nie boli... Nie mam żadnych dolegliwości — pocieszał ją Fryderyk Harte z gasnącym uśmiechem na ustach. Usiadł spokojnie przy biurku i spisał swą ostatnią wolę. W dwie godziny później stracił przytomność, w następnej godzinie już nie żył. Zupełna

9 lenie wierzchniej skóry, uduszenie z powodu braku oddechu dla skóry — powiedział lekarz zrozpaczonej żonie.

To straszne zdarzenie rażą Mrs. Harte jak piorunem. Miesiącami obawiano się o jej zmysły. Tylko całkiem powoli przychodziła do siebie po tym ciosie. Lecz w tym samym stosunku jak wracały jej siły psychiczne, ubywało ciadu sił fizycznych. Dniami całymi była przykuta do fotela, pielęgnowana przez swą jedyną córeczkę Janę.

Więść o tym rzadkim wypadku, wyszedłszy poza najbliższe otoczenie, wzbudziła wielkie zainteresowanie. Za parę dni przybył do Trentonu nowojorski lekarz doktor Glossin. Dla celów naukowych prosił o bliższe wyjaśnienie z ostatnich godzin nieboszczyka. Z wielkiem współczuciem otoczył troską obie panie, pogrążone w bezgranicznym bólu. Za wysokim czynszem zaproponował Janie Harte wynajęcie na parę lat laboratorium, które sobie Fryderyk Harte urządził był w tym domu. Zdając sobie sprawę z ich przykrego położenia finansowego, zgodziła się Jana na to bez namysłu. Gdy matka jej powróciła do zdrowia, chętnie przyjęła tę umowę z doktorem, tembardziej, że zjawiał się rzadko i zwykle tylko krótko bawił w laboratorium.

Zmieniło się wszystko, gdy Logg Sar wszedł w to grono. Z rozmowy z tym młodym człowiekiem okazało się, że jest on krewnym obu pań. Dawne jednak pokrewieństwo i wspomnienia przyprószone pyłem czasu szybko zaszły w cień, a na ich miejsce wytworzyły się serdeczne stosunki towarzyskie. Mr. Logg Sar, lub Sylwester, jak go tu wkrótce wołano, stał się miłym gościem w ich domu. Jedynie doktor Glossin niezbyt był z tego zadowolony. Okazywał się wprawdzie zawsze bardzo uprzejmym i z całą gotowością zezwalał Sylwestrowi na używanie laboratorium, ale już sama obecność doktora działała przeszkadzająco i oziębająco.

Stało się wkrótce to, co los przeznaczył tym dwojgu młodych ludzi. Ze świadomości pokrewieństwa powstało pewne przywiązanie, które zamieniło się niebawem w coraz głębszy

i serdeczniejszy związek serc. Sylwester Bursfeld mógłby być zupełnie szczęśliwym, gdyby nie było doktora Glossina. Nie tylko w czasie obecności jego, ale nawet na parę dni następujących, stale zmieniało się usposobienie Jany. Okazywała wtedy takie oziębienie, że Sylwester o mało nie zwątpił w jej miłość. Dopiero po paru dniach powracała jej dawna poufalskość, przyczem zmiany te zupełnie nie dochodziły do jej świadomości.

Przypadek wyjaśnił Sylwestrowi tę zagadkę. Pewnego dnia znalazł Janę śpiącą w laboratorium na krześle. Dopiero po wielu trudach udało mu się ją zbudzić, przyczem nie chciała wierzyć, że wogóle spała. Wtedy Sylwester nabrał już pewności. Bezwątpienia używał Dr. Glossin Janę do jakichś hypnotycznych doświadczeń. Sylwester nazwał to nadużywaniem. Zatrzymał to odkrycie w tajemnicy, ale postanowił od doktora zażądać wyjaśnień. Stało się jednak inaczej. W parę dni później Sylwester zniknął, chociaż przedtem nie pożegnał się, ani też nie wspominał o podróży.

Była to godzina czwarta popołudniu, 16-go czerwca. W ogrodzie, w cieniu starego orzecha, spoczywała w fotelu Mrs. Harte, a przy niej Jana w plecionym krześle koszykowym. Główkę swą o regularnym profilu oparła o poduszkę, na którą spadały bujne splety jej jasno-blond włosów. Promienie słoneczne, przędzierając się przez listowie, grały na jej włosach i policzkach przedudną tęczą barw. Sprawiała widok pełen wdzięku. Ale w zjawisku tem wszystko wyglądało jak załedwie naszkicowane. Można się było przeleknąć tej delikatności, wrodzonej tylko szylko przemijającym stwerczeniom i kwiatom

Jana Harte zajmowała się robotką. Jej smukłe paluszki wypracowywały zgrabnie ścieg po ściegu i kształtowały w ciężkim jedwabiu czerwona różę. Ale myśli jej nie były przy pracy. Wyraz jej zdradzał, że jakaś troska, zmartwienie ją gnębiło. Cienie pod oczyma świadczyły o nieprzespanych nocach, a bladeść lic jeszcze bardziej podnosiła przewiewność jej całej postaci. Z westchnieniem opuściła swą robotę.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Gratne ogłoszenia.

Wolne posady

MARBLOWYCH STOLA-
RZY dwa zdolnych
przyjmie zaraz Pracow-
nia stolarska Józefa Wit-
ka, Tarnów, Klikowska
1. 14. 329

BIEGŁA stynotypistka,
władająca perfekcyjnie
językiem francuskim i an-
gelskim, poszukiwana
do przedsiębiorstwa nafa-
lowego. Zgłoszenia pod
„Nafła” do Administracji
„Gońca”. 363

EKONOM, kawaler mło-
dy poszukiwany. Zgło-
szenia pisemne przyjmu-
je Administr. „Gońca”
pod „Folwark”. 368

MASZYNISTA zdolny i
introligator zostana
przyjęci w drukarni Schlä-
f-riga, Lwów, ul. Sykstuska
Nr. 24. 377

POSZUKUJE się bony do
3-ga małych dzieci na
wies. Najchętniej Fran-
cuszki lub freblanki, Polki
młodej. Zgłoszenia pod
„Freblanka” do Admini-
stracji „Gońca”. 379

Poszukują posady

KAWALER, woźny biu-
rowy, pracowity, z do-
breimi świadectwami, po-
szukuje jakiegokolwiek posa-
dę natychmiast. Zgłoszenia
pod „Woźny” do Admini-
stracji „Gońca”. 407

PANIENKA z ukończo-
ną szkołą handlową,
zna stenografię i szybko
pisze na maszynie po-
szukuje posady. Zgłosze-
nia do Adm. pod „Zdol-
na”. 361

MASZYNISTA, egzami-
nowany palacz i elek-
tromoater poszukuje po-
sady na odpowiednich wa-
runkach. Zgłoszenia pod
„Maszynista” do Adm. „
Gońca”. 392

TECHNIK bud. z prakty-
ką poszukuje odpowio-
dniej posady. Zgłoszenia
pod „Technik” przyjmuje
Administr. „Gońca”. 393

MUNDANTKA intelligen-
tna, biegle pisząca na
maszynie, posiadająca kil-
kuletnią praktykę biurową,
poszukuje posady. Zgło-
szenia pod „Intelligentna”
przyjmuje Administracja
„Gońca”. 378

Kupno

KUPIĘ lustro duże. Zgło-
szenia do Administracji
„Gońca” pod „Lustro”. 338

KUPIĘ amerykańskie u-
rządzenie biurowe. Zgło-
szenia pod „Ameryka”
do Administracji „Gońca
krakowskiego”. 385

KSIĄZKI każdego ro-
dzaju, oraz całe księ-
gozbiory kupuje po cenach
najwyższych „Księgarnia
Powszechna”, Lwów, Ry-
nek 29. 384

KUPIĘ majątek lasowo-
rolny z budynkami
szczegółowy opis proszę
nadsyłać pod „Wielkopa-
lasin” do Administracji
„Gońca”. 344

KUPIĘ maszynę do szycia
firmy „Singer i Ska”.
Zgłoszenia pod „Gotówka”
do Adm. „Gońca”. 380

KUPIĘ sypialnię komple-
tną, ciemną. Zgłoszenia
do Adm. „Gońca” pod
„Sypialnia”. 389

„Nieznany”

List do odebrania w Adm.
„Gońca Krakowskiego”.

Sprzedż

SŁONIĘ prasowaną w ka-
żdej ilości, jakoleż zie-
miaki jadalne dostarcza
„Ursus” Dom handlowy
w Rzeszowie. 415

SPRZEDAM meble ku-
chenne, łóżka meta-
lowe, lampy do gazu
i elektr., umywalkę,
obrazy, wanny, drabki,
Poznań, Ratajczaka 12,
I. p. 439

SPRZEDAM tania dąb-
szustkę wełnianą czar-
ną i kilka żakietów dam-
skich. Bracka 13. II p. ofic.
drzwi przy schodach. 341

PETIT dietloansre fran-
çais de Commelin et
Ritler oprawy w skórę
do sprzedania. Wiadomość
w Adm. „Gońca Krak.” 391

SPRZEDAM dwie nowe
kołdry jedwabne. —
Zgłoszenia do Adm.
pod 359. 359

Matrymonialne

KAWALER, lat 29, z aka-
demickim wykształ-
ceniem, posiadający 100-
morgowe gospodarstwo,
nawiąże znajomość w celu
matrymonialnym. Odpo-
wiedni posag wymagany,
Pośrednictwo rodziny po-
żądane. Zgłoszenia pod
„Agronom” do Biura ogło-
szeń Sokołowskiego,
Lwów, Jagiellońska 7. 406

KOBIECIA młoda niepo-
zabawiona kraszy i aa-
leżytej wyprawy wyjdzie
za mąż za mężczyznę
w średnim wieku bardzo
inteligentnego na stanowi-
sku. Zgłoszenia do admini-
stracji „Gońca” pod „Ce-
lombisa”. 339

BRUNET przystojny na
stanowisku, lat 28, pra-
gnie poznać młodą przys-
tojną pannę w celu ma-
trymonialnym. Posag wy-
magany. Zgłoszenia do
Administracji „Gońca” pod
„Tadeusz”. 388

Zaginione

ZGUBIONE papiery woj-
skowe na nazwisko
Niestój Wojciech starszy
szereg. ur. w Branicach
1893 r. 40 p. p. Lwów.
Unieważnia się. 416

UNIEWAŻNIA się zgu-
bione dokumenta woj-
skowe na nazwisko Sta-
niław Michałik ur. w Nie-
gocwi pow. Bochnia.

ZGUBIONE papiery woj-
skowe na nazwisko
Karol Lachowski nr. w r.
1897 w Krakowie unie-
ważnia się. 424

ZGUBIONĄ wojskową
kartę powołania wy-
daną przez P. K. U. w Kra-
kowie 350 na imię Hen-
ryk Wargocki gm. Krze-
szowice unieważnia się.
400

ZGUBIONE papiery woj-
skowe na nazwisko Ta-
deusz Michalec 20 pp. ze
Świątnik unieważniam. 410

Zawiadomienie.

Na skutek podwyżki robocizny, wzrastającej drożyzny mater-
jałów i dewaluacji marki polskiej w miesiącu styczniu, zmuszoną była
Komisja gazowo-elektryczna na posiedzeniu dnia 29 stycznia 1923
zmienić cenę gazu począwszy

**od odczytów styczniowych na Mp 820 za 1 m³.
zaś od odczytów lutowych na Mp 900 za 1 m³.**

Kto z P. T. Konsumentów gazu na powyższą cenę się nie zga-
dza zechce niezwłocznie zawiadomić Dyрекcję Krakowskiej Gazowni
miejskiej, listem poleconym o zaprzestaniu używania gazu. — Gazo-
mierze te będą zabrane i ustawione innym zgłoszonym odbiorcom.
Używanie gazu po niniejszem ogłoszeniu będzie dowodem akcepto-
wania ceny gazu 820 względnie 900 Mp za 1 m³. 423

**Krakowska
Gazownia Miejska.**

Różne

BACZNOŚĆ. Mam na-
tychmiast korzystnie
do oddania siewczarnie,
piugi, radła, cięższy wał
pierscieniowy, kambele
z zapasowem! obręczami,
motor gazowy (Deutza)
4-konny, cztery koła do
lokomobili i maszynę do
zmniejszania obręczy,
(Stauch-maschine) jak
nowa. Spieszne zgłosze-
nia pożądane. A. Walczak
fabryka maszyn, Piaski
pod Gostyniem. 433

DZIERŻAWCA poszuku-
je spółnika do interesu
rolno - przemysłowego. —
Zgłoszenia do Administra-
cji „Gońca” pod 2,500.000,
395

KRAWCZYNI samodziel-
na przyjmuje roboty
do domu. Zgłoszenia pod
„Model” do Adm. „Gońca”
394

KTÓRA Z PAŃ

posiada w domu do
naprawy maszynkę do
mięsa, żelazko, „Pri-
mus” maszynkę gazo-
wą lub noże do ostrze-
nia, oraz klingi do noży
stołowych i inne repa-
racje proszę się udać
do pracowni

J. MYSKOWSKIEGO
ul. Dietłowska 48.

Tamże znajduje się
wielki wybór towarów
stałowych i części skła-
dowych do powyższych
przedmiotów. 427

Ważne dla Panów

chcących golić się ła-
godnie brzytwa! Celem
przekonania się proszę
zwrócić się do dobrego
szlifiera p. Myszkow-
skiego przy ul. Dietło-
wskiej 48. Jako facho-
wiec mogę zapewnić,
że posiadam na skła-
dzie wielki wybór naj-
lepszych brzytw, scy-
zoryków, nożycek, ma-
szynek do włosów po
możliwych cenach. 428

MARMOLADY

pierwszej jakości

zawierającej 55 % cukru, twardej
do krajania, w skrzynkach 10 kg.
dostarcza z własnej fabryki
tylko hurtownie

Polskie Towarzystwo Handlowe
S. A. 420
Kraków, Sławkowska 1. Tel. 2078.

W. KUCHARSKI

SP. AKC.

FABRYKA DRUTU I WYROBÓW DRUCIANYCH
(przedtem J. Górecki, W. Kucharski i Ska Tow. Akc.)
Kraków-Podgórze, ul. Romanowicza 5.
Tel. Nr. 277.

Masowa produkcja drutu i wyrobów drucianych
I. Druty:

Żelazne, twarde i żarzone, pocynkowane, mie-
dziane Drut sprężynowy twardey, galwanizowany.
Drut dla telefonów i telefonów. Druty kolczaste,
zwykłe i pocynkowane.

II. Wyroby druciane:

Druciane siatki plecione do wszelkich ogrodzeń.
Siatkowe ochrony pasów transmisyjnych, maszyn,
schodów, okien dachowych i t. p. Druciane rafa-
y (siatkowe) do żwiru, węgla, kamienia, wycieraczki
siatkowe i t. p. Druciane tkaniny. Druciane materace
do łóżek z siatki sprężynowej w ramach żelaznych.

III. Wyroby żelazne:

Kompletne ogrodzenia placów, parków, gazonów.
Bramy i bramki żelazno-blastane, siatkowe i t. p.
Żelazne więzania dachowe, okna fabryczne, inspek-
towe i t. p. Meble żelazne zwyczajne dla szpitali,
koszar, baraków i t. p. 401

Fachowe porady, kosztorysy i t. p. bezpłatnie.

SIBUNION

marka

ochronna

jest rękojmą dobroci towaru

**Żądajcie wszędzie angielską
HERBATE i KAKAO**

w opakowaniu 1/2—1/4—1/8 funt w opakowaniu 1/1—1/2—1/4—1/8 kg

w oryginalnym opakowaniu

SKŁAD GŁÓWNY:

Warszawa, Bielańska 18, telefony 105-72, 258-14, 507-88

ODDZIAŁY:

w Poznaniu, Garcarska 3. we Lwowie, Batoiego 36.
w Krakowie, Wrzesińska 4.

Ogłoszenie

Na skutek podwyżki robocizny, wzrastającej dro-
żyzny materiałów i dewaluacji marki polskiej w ciągu
stycznia 1923, zmuszoną była Komisja gazowo-elektry-
czna, na posiedzeniu w dniu 29 stycznia 1923, ustalić
już podwyższoną cenę prądu na okres I r. 1923 jak
następuje:

Mieszkania i klatki schodowe			
prywatne	.	.	Mkp. 1000 za 1 kw h
Lokale	.	.	2300 " 1 "
Motory	.	.	800 " 1 "

Kraków dnia 29 stycznia 1923

**Dyrekcja
Elektrowni Miejskiej.**

